

YÜZYILLIK SORUN:
MUSUL VİLAYETİ
(TARİH, TOPLUM VE SİYASET)
ZEKERİYA KURŞUN
DAVUT HUT

VakıfBank Kùltür Yayınları: 0077
Tarih: 022

YÜZYILLIK SORUN:
MUSUL VİLAYETİ
(TARİH, TOPLUM VE SİYASET)
EDİTÖRLER:
ZEKERİYA KURŞUN
DAVUT HUT

Çevirmenler
İsmail Çoktan
Ahmet Fethi Yıldırım
Emrah Yağmurlu

Genel Yayın Yönetmeni
Dr. Hüseyin Yorulmaz

Tasarım ve Yayın Kimliği
Bülent Erkmen

Kapak Görseli ve Sayfa Uygulama
Faruk Özcan

Kitap Editörü
Emre Güler

Son Okuma
Hikmet Akyüz

VakıfBank Kùltür Yayınları

Büyükdere Caddesi
No: 97 - Kat 4
Şişli 34394 İstanbul
Telefon: 0 212 354 5730
www.vbky.com.tr – info@vbky.com.tr
Sertifika No: 40141

© Vakıf Pazarlama San. ve Tic. A.Ş., 2020

ISBN 978-605-7947-87-1

Kitabın tüm yayın hakları VakıfBank Kùltür Yayınları'na aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak sınırlı alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Baskı
Ofset Yapımevi
Şair Sokak No: 4, Çağlayan Mahallesi,
34410 Kağıthane, İstanbul
Telefon: 0 212 295 86 01
Sertifika No: 45354

1. Baskı: Aralık 2020

**YÜZYILLIK SORUN:
MUSUL VİLAYETİ
(TARİH, TOPLUM VE SİYASET)**

ZEKERİYA KURŞUN

DAVUT HUT

ZEKERİYA KURŞUN

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanı olarak görev yapmaktadır. Marmara Üniversitesi'nde otuz yıldan fazla öğretim üyeliği; çeşitli kademelerde yöneticilik ve kurul üyeliklerinde bulundu. Osmanlı dönemi Arap coğrafyası, Ortadoğu'nun yakın dönem siyasi tarihi, Türk-Arap ilişkileri ve Kuzey Afrika üzerine Arap ve Avrupa ülkelerinin arşivlerinde araştırmalar ve gözlemler yaptı. Bu konulardaki çalışmalarına devam etmektedir. *Yol Ayrımında Türk-Arap İlişkileri* (İstanbul 1992), *Necid ve Ahsa'da Osmanlı Hakimiyeti: Vehhabi Hareketi ve Suud Devleti'nin Ortaya Çıkışı* (TTK Yayınları, Ankara 1998), *The Ottomans in Qatar* (İstanbul, USA 2002); *Basra Körfezi'nde Osmanlı – İngiliz Çekişmesi: Katar'da Osmanlılar 1871-1916* (TTK Yayınları, 2004) gibi kitaplara imza attı. Ayrıca İngilizce ve Arapça kitapları, çevirileri ve pek çok ortak çalışması bulunmaktadır. Birçok bilimsel projede yer aldı. Bilimsel ve popüler dergilerde, günlük gazetelerde makale ve yazıları yayımlandı. Genel Kurmay Başkanlığı Askeri Tarih Komisyonu üyeliği ve Türk Tarih Kurumu muhabir üyeliklerinde bulundu. Halen kurucusu olduğu Ortadoğu ve Afrika Araştırmacıları Derneği'nin (ORDAF) başkanlığını yürütmektedir.

DAVUT HUT

2000 yılından beri Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde öğretim üyesidir. Lisans eğitiminden (1995) sonra, "Maliye Varidat Defterlerine Göre XIX. Asrın İkinci Yarısında Basra Gümrüğü" başlıklı yüksek lisans (1999) ve "Musul Vilayeti'nin İdari, İktisadi ve Sosyal Yapısı (1864-1909)" başlıklı doktora (2006) çalışmalarını da aynı üniversitede tamamladı. Doktora tez aşamasında, İngiliz Devlet Arşivi Public Record Office (PRO) ile SOAS ve British Library gibi kurumlarda bilimsel araştırma ve incelemelerde bulundu. Yakınçağ Tarihi alanında 2013 yılında Doçent, 2018 yılında Profesör oldu. Uzmanlık alanları olarak, 19. ve 20. Yüzyıllar Irak, Musul, Kerkük ve Petrol tarihi; İstanbul su tarihi ve Rize tarihi üzerine ulusal/uluslararası bilimsel yayınları; *İstanbul'un 100 Su Yapısı* (İBB Kültür AŞ, 2010) adlı kitabı bulunmaktadır. *Mühimme Defterlerinde Kudüs/al-Quds in Muhimme Registers* (Ircica, İstanbul 2016-2019) başlıklı 9 Ciltlik eserin projesinde ve hazırlanmasında görev aldı. Ortadoğu ve Afrika Araştırmacıları Derneği'nin de üyesi olan Davut Hut, evli ve bir çocuk babasıdır

İÇİNDEKİLER

Önsöz 7

I. BÖLÜM

MUSUL'DA TARİH VE TOPLUM: OSMANLI ASIRLARI VE SOSYOKÜLTÜREL YAPI

Mohanad A. Yousuf Alalam (Irak)

Tarih ve Coğrafya Arasında Musul'da Medeniyet Çatışması 13

Davut Hut (Türkiye)

II. Abdülhamid Dönemi Osmanlı Taşra Yönetiminde Musul Vilayetinin Kuruluşu ve Kurumları (1879-1883) 35

Davut Hut-Zekeriya Kuşun (Türkiye)

Musul Vilayeti Aşiretler Atlası (1800-1925) 55

Amer Bello İsmail (Irak)

Musul Vilayetinde Demografik Yapı ve Eğitim (1850-1950) 85

II. BÖLÜM

MUSUL SORUNUNUN TARAFLARI: İNGİLTERE, FRANSA VE TÜRKİYE'NİN POLİTİKALARI

Nadia Yaseen Abed (Irak)

Musul ve Sykes-Picot Anlaşma Planları 121

Mustafa Budak (Türkiye)

Musul Vilayeti ve Ankara Antlaşması Çerçevesinde İngiltere'nin Irak Siyaseti, Kürtler ve Türkiye'ye Etkisi 137

Suphi Saatçi (Türkiye)

Musul Vilayeti ve Türkmenlerin İngiliz İşgal Yönetimine Karşı Direnişi 161

Erşat Hüzmüzlü (Türkiye)

İngiltere'nin Musul Vilayeti Siyaseti: Türkmenlerin Konumu 177

Oğuz Gülcan (Türkiye)

Musul Meselesinde Fransa 191

Zekeriya Türkmen (Türkiye)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetinin Musul Meselesine Askeri Yönden Çözüm Arayışları 205

İhsan Şerif Kaymaz (Türkiye)

Musul, Hatay ve Kürt Sorunu 239

İnaam Mahdi Ali al Salman (Irak)

Irak Tarafının Gözünden: Türkiye-İrak Arasında Musul Vilayeti İhtilafı 273

Dimitri Michalopoulos (Yunanistan)

Musul Sorunu: Anlaşma, Sonrası ve Bir Bakış 283

III.BÖLÜM
MUSUL SORUNU TARTIŞMALARI VE ULUSLARARASI HUKUK

Sarah D. Shields (ABD)	
Musul, Osmanlı Mirası ve Cemiyet-i Akvam	301
Mehmet Akif Okur (Türkiye)	
Men-Zor Tezi ve Eşitsiz Anlaşmalar Tartışmasının Işığında Musul Vilayeti: Türkiye'nin Tarihi Hakları/Haklılığı Meselesi	317
Alaeddin Yalçınkaya (Türkiye)	
Uluslararası Hukukta Musul'un Statüsü ve Kerkük-Hayfa Boru Hattı Stratejileri	361
Edwin Black (ABD)	
Musul'un Petropolitik Kaderi	387

IV. BÖLÜM
MUSUL SORUNUNDA SON SAFHA

Aram Rafaat (Avustralya)	
Kürt Milliyetçiliğinin Dört Evresi ve Bir Anlatı: Musul Vilayetinin Irak'a İlhakının Gayrimeşruluğu	405
Murat Sofuoğlu (Türkiye)	
Musul Vilayetinin Ekopolitik Hikâyesi	421
Bariş Doster (Türkiye)	
Emperyalist Rekabetin Odağında Musul Vilayeti: 2000'li Yıllar	443
Omar Mohammed (Irak-Fransa)	
İŞİD'in Düşüşünden Sonra Musul ve Civar Kasabaları	455
Ekler	483
Dizin	489

ÖNSÖZ

Antik dönemde Ninova adıyla, dünyanın en eski yerleşim, hatta medeniyet üreten merkezlerinden biri olan Musul, coğrafi konumu ve zengin demografisiyle de dikkatleri çekmektedir. İlk ve ortaçağlarda çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapan Musul ve civarı, 1514-1918 yılları arasında da yaklaşık dört yüz yıl Osmanlı medeniyetine ev sahipliği yapmıştır. I. Dünya Savaşının akabinde dünyanın yeniden şekillenmesi sırasında meydana gelen siyasi ve sosyo-ekonomik gelişmelerden en çok etkilenen bölgelerden biri de Musul coğrafyası olmuştur. Osmanlı Devleti ile itilaf devletleri arasında savaşı sonlandıran Mondros Mütarekesinin hilafına, Musul, İngilizler tarafından işgal edilmiş, böylece yüz yıl sürecek istikrarsız yeni bir süreç başlamıştır.

İngilizlerin Musul'u işgali, bölgesel direnişlerle karşılaşmış, ayrıca önce Osmanlı Devletinin sonra Ankara TBMM hükümetlerinin, nihayetinde yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin tepkisine neden olmuştur. Aynı şekilde, bu işgal, Fransızlar tarafından müttefikleri Britanya'nın kendilerine karşı bir ihaneti olarak algılanırken; yeni oluşturulacak Irak'ın bir parçasının olup olamayacağı da tartışma konusu haline gelmiştir. Başka bir ifadeyle, 1918-1926 yılları arasında bölgenin ve dönemin uluslararası ilişkilerinin en önemli gündemi olan Musul, Türkiye ve İngiltere'yi de karşı karşıya getirmiştir. Aslında bu ilk karşılaşma değildir. I. Dünya Savaşına giden süreçte İngiltere'nin en önemli hedeflerinden birisi de Musul-Kerkük petrollerini elde etmektir. Bu hedefini daha savaştan uzun zaman önce ortaya koymuş ve Osmanlı Devletinden Musul'da petrol imtiyazları elde etmeye çalışmıştı. Bu konuda 1901 yılında bazı imtiyazlar alan İngilizler; 1903 yılına gelindiğinde, Osmanlı-Alman işbirliğindeki Bağdat demiryolu projesiyle bölgedeki çıkarlarının tehlikeye girdiğini görerek yeni siyasetler üretme yoluna gitmişlerdi. Buna karşılık, Almanlar da Bağdat demiryolu hattının iki yakasında sahip oldukları maden arama imtiyazlarına petrolü de dahil etmek istiyordu. Dolayısıyla, Büyük Savaştan daha önce, bu iki güç Musul coğrafyasında karşı karşıya gelmişti.

1917 yılında, Osmanlı Devleti, savaş sonunda masaya yatırılması gereken önemli sorunlardan biri olarak "petrol ve madenler" meselesini görmekteydi. Ancak galip devletler bu konunun tartışılmasına izin vermemişti. Hatta Sykes-Picot Antlaşmasında (1916) Fransa ile İngiltere arasında çizilen haritada Musul, Fransızların tarafında bırakılmasına rağmen; savaş sonunda İngiltere müttefikinden önce bölgeyi bir oldubittiyle işgal etmiş, böylece, meselenin Fransa'yla da görüşülmesini engellemişti. Nitekim, 1919 Paris Antlaşması ve 1920 San Remo Konferansından sonra Fransızlar da bu işin peşini bırakmıştı.

Musul-Kerkük coğrafyasındaki zengin petrolün işletilmeye ve dünya tüketiminde önemli bir yer tutmaya başlaması, sadece bölgenin veya bölge sorunlarına taraf ülkelerin değil; bütün dünyanın ilgisini çekmiştir. Tabii olarak bu ilgi, bölgede yaşayan unsurlara da tesir etmiştir. Onlar da birbiriyle, merkezi hükümet ve bölgede çıkar ilişkisi bulunan ülkelerle ilişkilerini, bu yeni oluşan ilgiler çerçevesinde geliştirmişlerdir. Adında taşıdığı “kavşak” ve “birleştiren” anlamlarına da uygun olarak Musul’un bir araya getirdiği bölgenin kadim unsurları olan farklı din ve mezheplerdeki Araplar, Kürtler, Türkmenler, Yezidiler, Keldânîler, Nestûrîler ve diğerlerinin beklentileri, yeni oluşan Irak’ta farklı biçimlerde ortaya çıkmıştır. Görünüşte, Irak’ta üniter bir devlet yapılanması olmuş ve Bağdat’ın etkisi her tarafta hissedilmiştir. Fakat özellikle Musul coğrafyası adeta sürekli bir fay hattında kalmaya devam etmiştir. Bu bakımdan, sorunun bir yönü sadece Musul coğrafyasıyla ilgili gözükmekle birlikte bir yönü ve belki de ağırlıklı tarafı ise, Irak’ın tamamıyla ilgilidir. Tarih boyunca Irak coğrafyasında yaşayan farklı unsurlar, geleneksel üretim tarzı içinde, müşterek bir kültürü ve coğrafyayı paylaşmasına rağmen, birbirinden bağımsız yaşamaya alışmış topluluklardı. Çoğu kere sadece küçük paylaşım kavgalarıyla birbirlerine karşı gelirken; farklı iç ve dış etkenlerle, son yüzyılda durum değişmiştir. Bu unsurlar, müşterek vatan, millet ve devlet oluşturma konusunda ilkesel birliktelik sağlayamadığı gibi, hemen her biri coğrafyanın kaynaklarını paylaşım konusunda, kendi hakkından fazlasına talip olmuştur. Bu kavga da Irak’ın en önemli zenginliklerini barındıran Musul coğrafyası üzerinde yoğunlaşmakta ve uluslararası sistemde bundan olabildiğince yararlanmaya çalışmaktadır.

20. yüzyılda, Musul coğrafyasının gerçek anlamda Irak Devletine entegre olamaması ve bölgede uluslararası çıkar gruplarının kendi menfaatlerine uygun bir düzen kurmaya çalışması, bölgeyi çok daha kırılğan bir hale getirmiştir. Irak’ın kuruluş aşamasında, yerel aktörlerin merkezi yönetim tarafından tatmin edilememesi ve ilişkilerin med-cezir halinde seyretmesi; uluslararası aktörlere oldukça geniş bir zemin hazırlamıştır. Soğuk Savaş yıllarında Irak Devletinin nispeten Batı blokuna yakın durması, merkezi hükümete Musul coğrafyasında etkin olma imkânı sağlamıştı. Ancak, Soğuk Savaşın sona ermesiyle birlikte, başta Kürtler olmak üzere yerel aktörler yeniden hareketlenerek siyasi ve ekonomik taleplerini artırmışlardır. Merkezi hükümet üzerinde baskı yapmak amacıyla da dış aktörlerden destek almaya başlamışlardır.

Soğuk Savaşın sona erdiği yıllarda uzun zaman Batıyla işbirliği yapmış diktatörlerden Batının kurtulma arzusu, yukarıda bir kısmını saydığımız yerel unsurlara üniter yapıdan bağımsız düşünme ve hareket etme imkânı sağlamıştır. Saddam Hüseyin’in 1990’da Kuveyt’i işgali akabinde ABD’nin devreye girerek Irak ordusunu Kuveyt’ten çıkarmasıyla birlikte bölgede yeni ve karmaşık bir süreç başlamıştır. BM Güvenlik konseyinin aldığı 1991 tarihli 688 sayılı kararla da, Irak ordusunun kuzeye doğru yayılması engellenmiştir. 1992’de oluşturulan 32-36. paralel dışındaki uçuşa yasak bölgelerde, özellikle I. Dünya Savaşından sonra özerklik ve bağımsızlık talebindeki Kürtlere, bugünkü IKBY sınırlarıyla tam da örtüşmeyen -Osmanlı dönemindeki- Musul vilayeti coğrafyasında yeni bir alan açmıştır. ABD’nin 2003’te Irak’ı işgali, akabinde Saddam Hüseyin yönetimini devirmesiyle birlikte bu durum

daha da ileriye taşınarak Kürtler, Irak içinde tamamen özerk ve imtiyazlı bir konuma yükseltmiştir.

2003 sonrası süreçte, egemen güç ABD tarafından Irak'a federal nitelikli yeni bir anayasa yaptırılmasına rağmen eski üniter yapı tesis edilememiş, dahası İran'ın, Şiiilerin kurduğu merkezi Irak hükümetlerinin oluşumundaki etkileri önlenememiştir. Ayrıca yeni kurulan hükümetlerin içindeki farklı taleplere cevap verememesi, Irak'ta devlet-dışı aktörlerin de ortaya çıkmasına neden olmuştur. Nitekim, İran'ın etkisindeki Maliki hükümetinin muhalifleri başta olmak üzere mezhep çatışmasından beslenen radikaller, hatta bunlara karşı daha önce oluşturulan silahlı gruplar; el-Kaide'nin uzantısı olan IŞİD terör örgütü şemsiyesi altında birleşmiştir. Önce Bağdat'a yönelmişken âni bir kararla Musul üzerine giden IŞİD kuvvetlerinin ciddi bir direnişle karşılaşmadan Haziran 2014'te Musul'u işgal etmesi, bölge tarihi için yeni bir sayfa açmıştır. Bir taraftan IŞİD'in güçlenmesi ve yayılması, diğer taraftan uzun yıllardan beri bağımsızlık referandumuna hazırlanan IKBY'nin referandum yapması, Musul'u bir kez daha uluslararası gündeme taşımıştır. IŞİD terör örgütünün Irak ve Suriye'de işgal ettiği alanların dışında, dünyayı tehdit eden eylemlerde de bulunması, IKBY'nin bağımsızlık talebini ikinci plana itmiştir. Musul'da konuşlanan IŞİD'e karşı yapılan askeri harekât IŞİD'i etkisiz kılarken, asırların birikimine sahip tarihi şehir Eski Musul'u da bütünüyle tahrip etmiştir. Bölge siyasetinde sürekli çatışma halinde olan ABD ve İran, IŞİD karşısında sessiz bir anlaşmaya varınca, bölgede İran destekli Şii milis örgütü Haşdişabi güçlenmiş, bu durum bölgedeki Sünni Müslüman ve Hıristiyan unsurlar üzerinde olumsuz etkiler yaratmıştır. Tabii olarak, Musul coğrafyası yeniden bir iç tehditle yüz yüze gelmiştir.

Esasında Musul'un bu durumu 1990'lardan itibaren gözlemlenmekte ve kimi entelektüel ve siyasi çevreler; bu parçalanmanın, ancak coğrafyanın ve buradaki farklı etnik-dinsel unsurların bütünlüğünü temsil eden ve ayrıca tarihsel bir karşılığı olan Musul vilayetinin bütüncül bir şekilde ele alınmasıyla önlenebileceğini önermişlerdir. Kuşkusuz, Musul coğrafyasının sahip olduğu müşterekler ve bu coğrafyada yaşayanların birbirine olan bağımlılıkları, bu düşünceyi diğer önermelere göre çok daha gerçekçi kılmaktadır.

Elinizdeki kitapla birlikte bir belgeseli de içeren bu proje, yukarıda zikredilen önermeyi desteklemek için olmasa bile, söz konusu anlayışa yakın durarak hayata geçirilmiştir. Dolayısıyla projenin ana fikri, Musul vilayeti coğrafyasının tarihi ve güncel sosyo-ekonomik ve siyasi yapısını bir bütünlük içinde ele almak ve bu arada, konuyla ilgili tartışmaların odağındaki Musul Sorununa farklı açılardan ışık tutmaktır. Bu maksatla çağrıda bulunduğumuz alanda uzman yerli ve yabancı araştırmacılardan özgün makaleler üretmeleri talep edilmiştir. Nitekim, elinizdeki kitap bu makalelerden oluşmaktadır.

Irak, ABD, Yunanistan, Fransa ve Avustralya'dan dokuz yabancı araştırmacı ve akademisyen, Türkiye'den de on iki araştırmacı ve akademisyen olmak üzere, farklı disiplinlerden gelen toplam yirmi bir uzman, makaleleriyle, kitaba katkıda bulunmuşlardır. Yaptıkları bu değerli katkılardan dolayı kendilerine teşekkür ederiz. Birinci Bölümde yer alan dört makale, Osmanlı modern dönemi ağırlıklı olmak

üzere, Musul vilayetinin kuruluşu, tarihi ve toplumsal yapısıyla ilgilidir. Toplam dokuz makalenin yer aldığı İkinci Bölümde, Musul vilayetinin geçmişi ile bugünkü tartışmalarda önemli bir safha olan Musul Sorunu, konunun birincil tarafları olan İngiltere, Fransa ve Türkiye'nin politikaları açısından ele alınmaktadır. Dolayısıyla kitabın ağırlık noktasını da Musul Sorunu oluşturmaktadır. Bu bölümün bir devamı niteliğinde olan ve dört makalenin bulunduğu Üçüncü Bölümde ise, yine Musul Sorunuyla ilgili farklı yaklaşımlara ve bu arada meselenin uluslararası hukuki boyutunu inceleyen çalışmalara yer verilmiştir. Kitabın yine dört makalenin yer aldığı Dördüncü ve son Bölümünde ise, 2000'li yıllar ile IŞİD faktöründen günümüze Musul-merkezli siyasi ve sosyo-ekonomik gelişmeleri irdeleyen makaleler bulunmaktadır.

Bu çalışma, Musul hakkında yapılan ne ilk ne de son çalışma olacaktır. Kuşkusuz her çalışma, soruna hem akademik hem de siyasi çözümler önermesi bakımından önemlidir. En eski medeniyetlerin kurulduğu Mezopotamya coğrafyasında bu gün yaşananları ve gelecekte yaşanacakları, geçmişten bağımsız düşünmek mümkün değildir. Tabii olarak, sorunun geçmişine odaklanan çalışmamızın da bugünkü çözüm arayışlarına katkı sağlayacağı kanaatini taşıyoruz. Unutulmalıdır ki; bugün dünün sonucudur, yarın da bugünün sonucu olacaktır. Bu açıdan, Musul coğrafyasında yarın gerçekleşmesini dilediğimiz barışın egemen olması da, dün ve bugün üretilen rasyonel çalışmalarla mümkün olabilecektir. Ancak bu çalışma bir tez ya da anti-tez oluşturmayı hedeflememekte, sadece durum tespiti yaparak gelecek çalışmalara bir tartışma zemini hazırlamaktadır.

Bir başka çalışmada aranan fikri bütünlük, bu eserde aranmamalıdır. Zira bu kitapta editörler, yazarların görüş ve düşüncelerine müdahale etmemiş, bunların olduğu gibi yansıtılması sağlanmıştır; bu bakımdan, bütün fikir ve görüşler yazarların sorumluluğuna bırakılmıştır.

Bu kitap aynı zamanda Yüzyıllık Düğüm: Musul vilayeti adlı bir belgeselle birlikte hazırlanmıştır. Belgesel için hazırlanan kitapta da buradaki bazı makaleler yayınlanmıştır.

Kitap, proje genel koordinatörü, editörler, çevirmenler, sekreterler ve yazarlar olmak üzere, geniş bir çalışma ekibiyle uzun zaman zarfında hazırlanmıştır. Kendilerine ayrı ayrı teşekkür ederken bu çalışmanın, hem akademik alana hem de karar alıcılara katkı sunmasını diliyoruz. Ayrıca kitabın basımını üstlenen VakıfBank Kültür Yayınları çalışanlarına da teşekkür ederiz.

ZEKERİYA KURŞUN

DAVUT HUT

Aralık 2020